

Ермеков Н.Т. – доцент физика-математика ғылымын кандидаты
Сарсенбаева М.Х. – магистрант
Қазақ технология және бизнес Университеті
Астана қ., Қазақстан

МЕКТЕПТЕ ИНТЕРАКТИВТІ ОҚЫТУДЫҢ ӘДІСТЕРІ

Мақала интерактивті оқыту, интерактік әдістер және моделдер, оқытудың интерактивті технологиялар пайдаланудың маңызы зор екенін және олардың сабақ барысында қолдану түсініктерін қарастырады.

This article considers interactive teaching, interactive methods and models, the importance of the use of interactive technologies in the learning process.

1. Интерактивті оқыту

Интерактивті әдістерді пайдаланғанда. Оқушылар оқу процесін толыққанды қатысушысы болады, оның тәжірибесі оқу процесін негізгі көзі болып табылады. Педагог дайын білім бермейді, бірақ оқушыларды өз бетімен ізденуге шабыттанады. Қарапайым оқыту әдістерден интерактивті оқытудың айырмашылығы: оқушы белсенділігі педагог белсенділінен жоғары болады, ал педагог тапсырмасы олардың білім инициативасын оятуға жағдай жасау.

Қазіргі кездегі оқыту өткен ғасырмен салыстырғанда біраз өзгерген педагогикалық практика жаңа педагогикалық технологияларды қолдана бастады. Бұл технология барлық қатысушы тұлғалардың дамуын қамтамасыз етеді. Оқушылар жинақтаған білімдерін практикада қолдануды қалауы үшін оқу процесін қызықты өткізу керек. Білім беру барысында интерактивті құрылғыларды пайдалана отырып мұғалімдер оқушыларды қызықтырады, үлгерім және сабаққа қатысу көрсеткіштерін жоғарылатады. Сабақтағы жаңа тақырыптарды оқушылар жеңіл қабылдайды. Бірақта оқытудағы жаңа мүмкіндіктерді қолдану мұғалімдерден шығармашылықты және сабаққа жаңа көзқарасты талап етеді [1].

Тағы бір мәселе білім алудың жаңа формаларын іздестіру. Солардың бірі интерактивті формалар мен құралдар. Оқытудың аралық әрекеті арқасында ин-

терактивті оқыту термині пайда болды. Интеракция түсінігі социологиядағы ғылыми бағытпен байланысты [2].

Интерактивтілік жинақталған мультимедианың бір түрі. Адамдар көргенінің 20%, естігеннің 30%, тыңдап және бір уақытта көргеннің 50%-тын, есітіп, көріп және істегеннің 80%-тын есте сақтайды. Осы мәліметтерге сүйеніп интерактивті технология оқушылардың білімін бірнеше есе көтереді [1].

2. Интерактік әдістер және моделдер

Интерактивтік әдіс. («Inter» - бұл өзара, «act» - әрекет жасау) – бірлесіп

әрекет жасау, бір-бірімен сұхбат құру. Басқа сөзбен айтқанда интерактивті оқыту белсенді оқытудан тек мұғаліммен оқушы емес, оқушылардың өзара қарым қатынас жасауға ыңғайлылығымен ерекшеленеді. Интерактивті сабақтарда оқушылар сабақ мақсаттарына жетеді. Мұғалім сабақ жоспарын құрастырады (әдетте бұл интерактивті ойындар мен тапсырмалар оқушылар орындау барысында сабақ материалдарын меңгереді). Осыдан интерактивті сабақтардың негізгі құраушысы оқушылар орындайтын тапсырмалар. Қарапайым тапсырмалардан айырмашылығы оқушылар меңгерілген материалды қайталаумен қатар жаңа материалды оқиды. Оқушылар оқу процесін толыққанды қатысушысы болады, оның тәжірибесі оқу процесін негізгі көзі болып табылады. Педагог дайын білім бермейді, бірақ оқушыларды өз бетімен ізденуге шабыттанады.

Қарапайым оқыту әдістерден интерактивті оқытудың айырмашылығы: оқушы белсенділігі педагог белсенділігінен жоғары болады, ал педагог тапсырмасы олардың білім инициативасын оятуға жағдай жасау. Педагог оқу информациясын өзінен өткізуші фильтр ролін емес көмекші ролін атқарады.

Қазіргі педагогикада оқытудың бір неше моделдерін ажыратады.

1. Белсенсіз - оқушы «объект» ролін атқарады (тыңдайды және көреді);

2. Белсенді - оқушы «субъект» ролін атқарады (өз бетінше жұмыс істеу, шығармашылық тапсырмалар);

3. Интерактивті - inter (өзара), act (әрекеттесу);

Интерактивті тіл табу – бұл интерактивті сабақ барысында оқу материалын меңгерумен байланысты оқушылардың жұмыс істеу типі. Интерактивті тіл табудың негізі оқушылар орындайтын интерактивті мысалдар мен тапсырмалар. Қазіргі педагогика интерактивті тіл табудың арсеналына бай. Олар келесілер:

- Шығармашылық тапсырмалар;
- Кіші топтармен жұмыс;
- Үйретуші ойындар (рольдік ойындар, имитациялар, іскерлік және білімді дамытатын ойындар);
- Қоғамдық ресустарды қолдану (мамандарды шақыру, экскурсиялар);
- Әлеуметтік проектiлер және басқада аудиториядан тыс оқыту әдістері (Әлеуметтік проектiлер, жарыстар, радио және баспа сөздер, фильмдер, спектаклдер, көрмелер, әндер т.б.)
- Жаттығулар
- Үйрену және жаңа материалды бекіту: интерактивтік дәріс, көрнекі құралдармен жұмыс, видео және аудио материалдар т.б.
- Презентациялар [3].

3. Оқытудың интерактивті технологиялар

Оқытудың интерактивті технологиялар - барлық оқушылар өзара қарым

қатынас жасауға негізделген оқу процесінің жиынтығы:

Оқытудың интерактивті технологиялары:

- 1) Жұппен жұмыс жасау.
- 2) Ротациялық үштіктер (алмасушы)
- 3) Карусель.
- 4) Кіші топтарда жұмыс жасау.
- 5) Аквариум.
- 6) Аяқталмаған ұсыныс.
- 7) Милық штурм.
- 8) Броундық қозғалыс.
- 9) Шешімдер ағашы.
- 10) Өз атынан суд.
- 11) Азаматтық тындаулар.
- 12) Ролдік (іскерлік) ойындар.
- 13) Пресс әдісі.
- 14) Позитивті алмасу.
- 15) Дискуссия.
- 16) Дебаттар

Оқытудың интерактивтік технологиясының саны өте көп. Әрбір мұғалім сыныппен жұмыс жасаудың жаңа формаларын тандай алады [4-6].

Қорытынды

Интерактивті формалармен әдістер оқытудың инновациялық және оқушылардың меңгеру белсенділігін жоғарылатушы әдіске жататынын.

Оқытудың интерактивті әдістерінің негізгі түрлерін қарастыра отырып, олар оқу барысында оқушы тұлғалардың өздерін көрсетуге жағдай жасайтынын білдік. Интерактивті тіл табулардың негізі оқу барысында мұғалім және оқушы ғана емес, сонымен қатар оқушылар арасындағы өзара қатынас болып табылатын екенін.

Интерактивті оқыту бір уықытта бірнеше тапсырмаларды шешуге мүмкіндік береді, солардың негізгілері оқу мақсатына жету, коммуникативтік дағдылар мен әдістерді жетілдіру.

Интерактивті формаларды оқу процесінде қолдану тәжірибе көрсеткендей оқушыларға жүйкелік жүктемені азайтады,

олардын зейнін такырып сұрактарында тұрақтауына көмектеседі.

ҚОЛДАНЫЛҒАН АҚПАРАТ КӨЗДЕРІНІҢ ТІЗІМІ

1. Кларин М.В. Интерактивное обучение – инструмент освоения нового опыта. – Москва: Педагогика, 2000.
2. Соосар Н., Замковая Н. Интерактивные методы преподавания. Настольная книга преподавателя. – Санкт-Петербург: Златоуст, 2004.
3. Кашлев С.С. Технология интерактивного обучения. – Минск: Белорусский верасень, 2005.
4. Мясоед Т.А. Интерактивные технологии обучения. Спец. семинар для учителей. - Москва, 2004.

5. Кашлев С.С. Интерактивные методы обучения педагогике. - Минск: Вышэйшая школа, 2004.

6. Панков П.С., Джаналиева Ж.Р. Использование алгебраических законов для коллективного выполнения учащимися математических заданий // Информационные технологии в высшем гуманитарном образовании: научно-практический семинар. – Бишкек: Бишкекский гуманитарный университет, 2003. – С. 108-116.